

5774

Torah from Around the World

Rabbi Jisjaël zegt: Wees soepel met je meerderen, en geduldig met een jongere, en ontvang iedereen met vreugde. Pirké Avot 3:12 [Spreeken over de Fundamenten, uitgave Amphora Books]

Sjabbat 28 juli 2014 / 21 tammoez 5774, Masee, Bemidbar/Numeri 33:1 - 36:13

Tanach: blz. 340 - 348

Haftara : Jirmeja/Jeremia 2:4-28, 4:1-2

Tanach: blz. 916 - 919, 922

Commentaar: rabbijn Albert Ringer, rabbijn van LJG Rotterdam en rabbijn bij de Nederlandse krijgsmacht

IJs en Vuur

Deze week lezen we de sidra Masé. Met deze kleine sidra sluiten wij het vierde boek van de Tora af, het boek Bemidbar [Numeri]. Bemidbar is een ingewikkeld boek waarin van alles mis gaat. We komen de verspieders tegen, en de opstandigheid van Korach; Mirjam en Aharon keren zich tegen Mosjé; het volk mort en wil terug naar het land van de slavernij; en uiteindelijk verliest zelfs Mosjé zijn geduld met het volk en voert zijn opdracht van God in woede uit. Hij had de rots moeten vragen om water, in plaats daarvan slaat hij er op. Al deze opstandigheid wordt door God bestraft. Bemidbar is geen boek over vriendelijke en leuke dingen, maar stelt fundamentele vragen. Als je één thema wilt zoeken voor dit boek, dan is het de aard van de mens. De neiging tot irrationele opstandigheid is blijkbaar onderdeel van de menselijke aard en in iedereen te vinden.

Het onderwerp waarmee het boek sluit, is het verschil tussen vooropgezette moord en doodslag door een ongeluk. Moord moet worden gewroken, maar doodslag moet op zo'n manier worden opgelost dat het niet tot een cyclus van bloedvergieten leidt. Moord, voortkomend uit haat, leidt volgens de tekst van deze sidra tot verontreiniging van het land. Wat wij mensen doen, heeft consequenties voor de geschapen wereld om ons heen.

Al het geweld in het Midden Oosten in het algemeen, in Gaza in het bijzonder, en het ongeluk vorige week in de Oekraïne, echoën mee terwijl ik dit commentaar schrijf. Wij spreken in het

Nederlands van 'blinde haat'. Het is haat die het onmogelijk maakt te zien dat een gewoon vliegtuig dat overvliegt niets vijandelijks heeft. Het is haat die mensen ertoe brengt te denken dat er voordeel te halen is met het vrijwel blindelings wegschieten van raketten in de hoop dat deze iemand raken, het doet er niet toe wie.

De vraag die Bemidbar stelt is hoe je, gegeven de aard van de mens, de cyclus van het blinde bloedvergieten zou moeten stoppen. Het antwoord dat deze sidra geeft, is dat wie moedwillig moordt, bestraft moet worden, maar dat het handelen verder erop gericht moet zijn om mensen met elkaar te laten voortleven.

Als wij de stille Amida in sjoel gelezen hebben, zingen wij gewoonlijk 'Osé Sjalom Bimromav', „Moge Hij die vrede maakt in de Hemel ook vrede brengen voor ons en voor heel Israël.“ In de midrasj-literatuur wordt over deze zin de vraag gesteld waarom het nodig is dat er in de Hemel vrede wordt gesticht. Is er dan geen vrede in de Hemel? Het antwoord volgens de midrasj-schrijver is, dat er in de Hemel zowel ijs als vuur is. Dat weten wij omdat zo af en toe in de winter wat van dat ijs naar beneden valt. De zon en de sterren laten ons het hemelse vuur zien. Het ijs en het vuur zijn elkaars vijanden, maar God weet hen zo met elkaar te verzoenen, dat ze in de Hemel naast elkaar kunnen bestaan zonder elkaar te vernietigen.

Wat de midrasj niet zegt, is dat ijs en vuur elkaars vrienden worden. Wel dat er, op de één of andere manier, een mogelijkheid tot samenleven voor hen bestaat. Laten we hopen dat de Eeuwige ons leert dit ook op aarde voor elkaar te krijgen.